

1. Информация за дружествата, принадлежащи към Групата:

1.1. УМБАЛ „Свети Георги“ ЕАД – Дружество-майка:

Правен статут:

УМБАЛ „Свети Георги” ЕАД е акционерно дружество, регистрирано в Пловдивски окръжен съд по фирмено дело № 4032/ 2000 г.

Седалището, адресът на управление и адресът за кореспонденция са: гр.Пловдив, бул.“Пещерско шосе” № 66

Дружеството няма разкрити и регистрирани клонове в страната и в чужбина.

Собственост и управление

Едноличен собственик на капитала на Дружеството е Министерството на здравеопазването.

Разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

	31.03.2017	31.12.2016
Акционерен капитал (BGN'000)	51 017	50 167
Брой акции (номинал 10 лева)	5 101 686	5 016 700
Общ брой на регистрираните акционери	1	1
в т.ч. юридически лица	1	1
Брой акции, притежавани от юридически лица	5 101 686	5 016 700
% на участие на юридически лица	100%	100%

През разглеждания период дружеството има едностепенна система на управление със съвет на директорите (СД).

На 13.12.2016 година с Договор № РД 16-396 за възлагане управлението на УМБАЛ „Свети Георги“ ЕАД - Пловдив е подписан нов тригодишен договор за управление, вписан в търговския регистър на 03.01.2017 година. По силата на този договор управлението е възложено на:

1. проф.д-р Карен Бриянов Джамбазов
2. проф.д-р Ангел Петров Учиков
3. проф.д-р Стефан Стоилов Костянев
4. доц.д-р Борислав Димитров Китов
5. доц. д-р Васил Димитров Паница

За председател на борда е избран доц.д-р Васил Димитров Паница.

С протокол № РД-16-101/29.03.2017 година на Министъра на здравеопазването е доц.д-р Васил Паница е освободен и на негово място е определен д-р Васил Илиев Будев. За председател на борда е избран проф.д-р Стефан Костянев.

Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор проф.д-р Карен Джамбазов, д.м.

Предмет на дейност

Предмета на дейност на Дружеството е определен от КИД с код 86.10 - Дейност на болници. През първото тримесечие на 2017 година дейността на дружеството се класифицира като обичайна, извършвана в рамките на осъществяване на предмета на дейност, присъщ за лечебното заведение без да е съпътствана от извънредни обстоятелства и събития.

1.2. ДКЦ „Свети Георги“ ЕООД – Дъщерно дружество:

Правен статут:

Диагностично-консултативен център „Свети Георги“ ЕООД е създаден през 2001 г., вписан е в Търговския регистър на ПОС с Решение № 3772/12.06.2001 г., ф.д. № 1880/2001 г.

Седалището, адресът на управление и адресът за кореспонденция са: гр.Пловдив, бул.“Васил Априлов“ № 15А.

Дружеството няма разкрити и регистрирани клонове в страната и в чужбина.

Собственост и управление

Дружеството е дъщерно, 100% собственост на УМБАЛ“Свети Георги“ ЕАД, гр.Пловдив.

Дружеството се представлява и управлява от доц.д-р Силвия Богданова Цветкова- Тричкова, д.м.

Предмет на дейност

Дружеството има за предмет на дейност специализирана извънболнична помощ. През годината дейността на Дружеството се класифицира като обичайна дейност, извършвана в рамките на предмета на дейност, присъщ на Дружеството без да е съпътствана от извънредни обстоятелства и събития.

1.3. ТМ „Свети Георги“ ЕООД – Дъщерно дружество:

Правен статут:

Трудова медицина „Свети Георги“ ЕООД е създадено през 2008 г., вписано е в Търговския регистър към ПОС.

Седалището, адресът на управление и адресът за кореспонденция са: гр.Пловдив, бул.“Пещерско шосе“ № 66.

Дружеството няма разкрити и регистрирани клонове в страната и в чужбина.

Собственост и управление

Дружеството е дъщерно, 100% собственост на УМБАЛ“Свети Георги“ ЕАД, гр.Пловдив.

Дружеството се представлява и управлява от д-р Дорина Йорданова Манахилова.

Предмет на дейност

Дружеството има за предмет на дейност консултантска дейност като служба по трудова медицина, класифициран основно в три направления:

- Разработване на мерки за отстраняване и намаляване на риска за здравето и безопасността при работа;
- Наблюжение на здравословното състояние на работниците и служителите и анализирането му във връзка с извършваната работа;
- Обучение на работници и длъжностни лица по правилата за опазване на здравето и безопасността при работа. СТМ е на разположение на работодателите за обслужване на техните работници и служители в съответствие и изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

През годината дейността на Дружеството се класифицира като обичайна дейност, извършвана в рамките на предмета на дейност, присъщ на Дружеството без да е съпътствана от извънредни обстоятелства и събития.

1.4. ЦТЗЗТЕХ„Свети Георги“ ДЗЗД – Дъщерно дружество:

Правен статут:

„Център за трансфер на знания и здравни технологии в ендоскопската хирургия „Свети Георги“ е дружество, създадено по смисъла на чл.357 и сл. от Закона за задълженията и договорите. Дружеството няма разкрити и регистрирани клонове в страната и в чужбина.

Собственост и управление

Съдружниците участват с парични вноски, като дяловете на всяка от страните се разпределят съобразно тяхното участие в общата дейност по следния начин: УМБАЛ „Свети Георги“ ЕАД участва с дейности и парични вноски за съфинансиране на проекта и притежава 95,48% от общата собственост, Медицински университет – гр.Пловдив участва с дейности и парични вноски, срещу което получава дял в размер на 4,52% от общата собственост на дружеството.

Предмет на дейност

Съдружниците УМБАЛ „Свети Георги“ ЕАД и Медицински университет – Пловдив обединяват усилията си за извършване на съвместна стопанска дейност в подготовката и реализирането на проект „Създаване на високотехнологичен център за трансфер на знания и здравни технологии в район Южен централен – телекомуникационен ендоскопски център с автоматизирана операционна зала за ото-рино-ларингология, максиллофациална, пластична и неврохирургия“ по BG 161PO003-1.2.03 „Създаване на нови и укрепване на съществуващи технологични центрове“ по приоритетна ос 1: „Развитие на икономиката, базирана на знанието и иновационните дейности“, Област на въздействие 1.2: „Подобряване на про-иновативна инфраструктура“, Операция 1.2.1: „Създаване на нова и укрепване на съществуващата про-иновативна инфраструктура“ на Оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013 година“, както и в последващата експлоатация на центъра за нуждите на съдружниците и съобразно конкретните цели, заложени в проекта. Договорът за създаване на дружеството е сключен за неопределен срок.

През първото тримесечие на 2017 година дейността на дружеството се класифицира като обичайна – извършвана в рамките на осъществяване на предмета на дейност, присъщ на поставените иновативни цели, без да е съпътствана от извънредни обстоятелства и събития.

2. База за изготвяне на финансовия отчет

2.1 Общи положения

Финансовият отчет е изготвен в съответствие с изискванията на Международните Стандарти за Финансово Отчитане (МСФО), приети от Борда по Международни Счетоводни Стандарти (БМСС), и разясненията, публикувани от Комитета за разяснения на МСФО към БМСС.

Към 31 декември 2016 г. МСС включват Международните счетоводни стандарти, Международните стандарти за финансови отчети (МСФО), Тълкуванията на Постоянния комитет за разяснения и Тълкуванията на Комитета за разяснения на МСФО. МСС се издават всяка година и са валидни само за годината на издаването си, като в тях се включват всички промени, както и новите стандарти и разяснения. Голяма част от тях не са приложими за дейността на Групата, поради специфичните въпроси, които се третира в тях.

Публикувани стандарти, в сила от 01 януари 2016 г. и 01 януари 2018 г.

МСС 16 Имоти, машини и съоръжения и МСС 38 Нематериални активи (Изменения) – разяснение на допустимите методи на амортизация

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Те разясняват принципа на МСС 16 и МСС 38, че приходите отразяват икономическите ползи, получени в резултат на оперирането на бизнеса (от който активът е част), като цяло, а не икономическите ползи само от използването на актива. В резултат на това е недопустимо определянето на амортизацията на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи на бази, свързани с генерираните приходи. Не се очаква тези изменения да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Групата.

МСС 16 Имоти, машини и съоръжения и МСС 41 Земеделие (Изменения) – Многогодишни култури

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Многогодишните култури ще влязат в обхвата на МСС 16 и ще се оценяват според изискванията на МСС 16, т.е. ще се даде възможност за избор между модела на цената на придобиване и модела на преоценената стойност при последващо оценяване. Земеделската продукция от многогодишни култури (например плодове на овощно дърво) ще останат в обхвата на МСС 41. Правителствените помощи за многогодишни култури ще се отчитат по МСС 20 Счетоводно отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ, вместо по МСС 41. Не се очаква тези изменения да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Групата.

МСС 19 Доходи на наети лица (Изменение)- Вноски от наетите лица

Ограниченото по обхват изменение на МСС 19 влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 февруари 2015 г. То касае вноските от наети или трети лица в пенсионни планове с дефинирани доходи. Целта му е да опрости осчетоводяването на вноските, които не зависят от прослужения стаж, като например, вноски от наети лица, които се изчисляват като фиксиран процент от работната заплата. Не се очаква изменението да има ефект върху бъдещите финансови отчети на Групата.

МСФО 9 Финансови инструменти

МСФО 9 влиза в сила за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното му прилагане. Финалната версия на МСФО 9 Финансови инструменти заменя МСС 39 Финансови инструменти : Признаване и оценяване и всички предишни редакции на МСФО 9. Стандартът въвежда нови изисквания относно класификация и оценяване, обезценка и отчитане на хеджиране. Стандартът все още не е приет от ЕС. Групата предстои да анализира и оцени ефектите от този стандарт върху бъдещото финансово състояние и резултати от дейността.

МСФО 11 Съвместни споразумения (Изменение): Счетоводно отчитане на придобиване на участие в съвместна дейност

Изменението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Добавени са указания за отчитане на придобиване на участие в съвместна дейност, която представлява бизнес по смисъла на МСФО. Не се очаква изменението да има ефект върху бъдещите финансови отчети на Групата.

МСФО 10, МСФО 12 и МСС 28: Инвестиционни предприятия: Прилагане на освобождаването от изготвяне на консолидиран финансов отчет (Изменения)

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Те разясняват, че освобождаването от представяне на консолидиран финансов отчет важи за компания-майка, която е дъщерно дружество на инвестиционно предприятие, което оценява всички дъщерни дружества по справедлива стойност. Също така, измененията уточняват, че единствено дъщерно дружество, което не отговаря на дефиницията за инвестиционно предприятие и предоставя услуги по подпомагане на дейността на инвестиционното предприятие в групата, подлежи на консолидация. Всички други дъщерни дружества на инвестиционното предприятие се оценяват по справедлива стойност. Измененията в МСС 28 позволяват инвестиционно предприятие, което прилага метода на собствения капитал, да запази справедливите стойности по отношение на дъщерните дружества на своите асоциирани или съвместни предприятия. Измененията все още не са приети от ЕС. Не се очаква измененията да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Групата.

МСС 1 Представяне на финансови отчети: Оповестявания (Изменения)

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Те са свързани с насърчаване на дружествата да прилагат професионална преценка при избора на информация, която да се оповести и начина на представянето ѝ, и поясняват съществуващите изисквания на МСС 1. Измененията касаят същественост, последователност на бележки, междинни суми и разбивки, счетоводни политики и представяне на компоненти на другия всеобхватен доход, свързани с инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал. Групата ще анализира ефектите от тези изменения при представянето на бъдещи финансови отчети.

МСФО 14 Разсрочвания по регулаторни дейности

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Целта на този междинен стандарт е да допринесе за сравнимостта на отчети на предприятия, извършващи регулирани дейности и по-специално дейности с регулирани цени. Такива дейности биха могли да бъдат доставките на газ, електричество, вода. МСФО 14 изисква ефектите от регулирани цени да

бъдат представяни отделно и предоставя освобождаване при първоначално прилагане на МСФО. Стандартът все още не е приет от ЕС. Тъй като Групата е възприела МСФО и не извършва регулирани дейности, не се очаква новият стандарт да има ефект върху бъдещите му финансови отчети.

МСФО 15 Приходи по договори с клиенти

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018г. МСФО 15 въвежда модел от пет стъпки, който е приложим към приходите по договори с клиенти /с малки изключения/, независимо от типа на сделката или дейността. Стандартът ще се прилага и по отношение на признаването и оценяването на печалби и загуби от продажба на някои нефинансови активи, които произтичат от нерегулярни дейности /например продажба на имоти, машини и съоръжения или нематериални активи/. Ще се изискват по-детайлни оповестявания, включително разпределение на възнаграждението за сделката между отделните задължения за изпълнение и ключови преценки и оценки. Стандартът все още не е приет от ЕС. Групата ще анализира и оцени ефектите от възприемането на този стандарт върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

МСФО 16 Лизинг

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019г. МСФО изисква лизингополучателите да отчитат повечето лизинги в баланса и да прилагат единен модел при отчитането на всички лизингови договори, с някои изключения. Отчитането при лизингодателите не се променя по същество. Стандартът все още не е приет от ЕС. Групата ще анализира и оцени ефектите от възприемането на този стандарт върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

МСС 27 Индивидуални отчети /Изменение/

Стандартът влиза в сила от 1 януари 2016г. Той позволява използването на метода на собствения капитал при отчитането на инвестиции в дъщерни предприятия, съвместно контролирани предприятия и асоциирани предприятия в индивидуалните финансови отчети. Групата не очаква ефектите от това изменение да имат ефект върху финансовото състояние или резултатите от дейността, представени в индивидуалния финансов отчет.

МСС 12 Данъци върху дохода /Изменение/- Признание на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията дават разяснения относно отчитането на отсрочените данъчни активи за нереализирани загуби, които възникват при преценка на дългови инструменти отчитани по справедлива стойност. Например, измененията разясняват отчитането на отсрочените данъчни активи когато Групата няма право да приспада нереализирани загуби за данъчни цели или когато има способност и намерение да задържи инструмента до възстановяването на нереализираната загуба. Не се очаква измененията да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Групата.

МСС 7 Отчет за паричните потоци /Изменение/- Инициатива по оповестяване

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017г., като се позволява по-ранното им прилагане. Целта на тези изменения е да позволи на потребителите на финансови отчети да оценят промените на пасивите, произтичащи от финансова дейност. Измененията изискват оповестявания, които позволяват на инвеститорите да оценят промените на пасивите, произтичащи от финансова дейност, включително промени, произтичащи от парични потоци и непарични промени. Не се очаква измененията да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Групата.

Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия: Продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие

Измененията разглеждат установеното несъответствие между изискванията на МСФО 10 и МСС 28 при продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие. Признава се пълната печалба или загуба, когато сделката касае бизнес и част от печалбата или загубата, когато сделката касае активи, които не представляват бизнес. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016г. Изменението все още не е

прието от ЕС. Групата не очаква ефектите от това изменение да имат ефект върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2010-2012 година

В цикъла 2010-2012 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, касаещи седем стандарта, които ще влязат в сила за годишни периоди започващи на или след 1 февруари 2015г.

Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 2 Доходи на базата на акции – променени са дефинициите на „условия, даващи право на упражняване” и „пазарни условия”. Добавени са дефиниции за „условие за изпълнение на определени показатели” и „условие за прослужване на определен период”;
- МСФО 3 Бизнес комбинации – дават се разяснения относно отчитането на условно възнаграждение във връзка с бизнес комбинация;
- МСФО 8 Оперативни сегменти – изискват се допълнителни оповестявания на преценките на ръководството, направени по отношение на групирането на оперативни сегменти и се дават уточнения за равнението на общата сума на сегментните активи с общо активите на отчитащото се предприятие;
- МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност – уточнява се взаимодействието с МСФО 9 по отношение на краткосрочните вземания и задължения;
- МСС 16 Имоти, машини съоръжения – изменението изисква при преценка на дълготраен материален актив, неговата отчетна стойност да бъде коригирана по подходящ начин съобразно преоценената балансова стойност, докато натрупаната амортизация да бъде изчислена като разликова величина между отчетната стойност и балансовата стойност на актива, след приспадане на натрупаните загуби от обезценка;
- МСС 24 Оповестяване на свързани лица – разяснява се, че управляващото дружество, което предоставя ключов ръководен персонал на отчитащото се предприятие, се счита за свързано лице. Съответно, е необходимо да се оповести възнаграждението/непогасеното задължение за извършване на управленски услуги;
- МСС 38 Нематериални активи – същите изменения както в МСС 16 по-горе.

Групата ще анализира и оцени ефекта от измененията върху бъдещите си финансови отчети

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2012-2014 година

В цикъла 2012-2014 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, касаещи четири стандарта, които ще влязат в сила за финансовата 2016г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 5 Нетекущи активи, държани за продажба и преустановени дейности – уточнява се, че промяната на начина на освобождаване от актива /продажба или разпределение към собствениците/ не се счита за нов план за освобождаване от актива, а представлява продължение на първоначалния план;
- МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания – уточняват се примери за продължаващо участие във финансов актив и изискуемите оповестявания в съкратен междинен финансов отчет;
- МСС 19 Доходи на наети лица - дават се разяснения по отношение на параметрите определящи дисконтовия процент при изчисление на дългосрочни задължения;
- МСС 34 Междинно финансово отчитане – разяснява се, че изискуемите оповестявания е необходимо да се съдържат в междинните финансови отчети, или чрез препратка, да могат да бъдат проследени до друга междинна информация /например доклад на ръководството/, която следва да е на разположение на потребителите при същите условия и същото време.

Групата ще анализира и оцени ефекта от измененията върху бъдещите си финансови отчети.

Ръководството на Групата се е съобразило с всички стандарти и разяснения, които са приложими към неговата дейност и са приети официално за приложение от Европейския съюз към датата на изготвянето на настоящия финансов отчет. Освен това ръководството на Групата е направило преглед на влезлите в сила от 1 януари 2016 г. промени в съществуващите счетоводните стандарти и не счита,

че те налагат значими промени по отношение на прилаганата през текущата година счетоводна политика.

Настоящият годишен финансов отчет е изготвен при спазване на принципа на историческата цена, модифициран в определени случаи с преоценката на някои активи и пасиви до тяхната справедлива стойност към датата на финансовия отчет, доколкото тя може да бъде достоверно установена. Всички подобни отклонения от принципа на историческата цена са оповестени на съответните места по-нататък. Всички данни за 2016 и за 2015 години са представени в хил. лв., освен ако на съответното място не е посочено друго. Доходът на една акция се изчислява и се оповестява в лева.

2.2 Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този финансов отчет за един предходен период, в случая се сравняват с данни от 2016 година.

Когато е променено представянето и класификацията на статии от финансовия отчет, сравнителната информация е рекласифицирана с цел постигане на съпоставимост с текущия период. Таква рекласификация се налага с цел да се постигне по-добра съпоставимост с данните за текущата година. Данните, посочени във финансовите отчети за първото тримесечие на 2017 и 2016 година са сравними и разбираеми. Същите са обект на оповестяване в пояснителните приложения към настоящия финансов отчет.

Към 31 март 2017 не са осчетоводявани факти и събития, които да налагат промени в представянето и класификацията на статии от финансовия отчет.

2.3 Функционална валута и валута на представяне

Функционалната валута и валутата на представяне на Групата е валутата, в която се извършват основно сделките в страната, в която то е регистрирано.

Съгласно изискванията на българското законодателство, Групата води счетоводство и изготвя годишен финансов отчет в националната парична единица на България - Български лев (BGN), която от 1 януари 1999 е с фиксиран курс към еврото в съотношение $1 \text{ евро} = 1.95583 \text{ лев}$.

Настоящият финансов отчет е изготвен в хиляди лева.

2.4 Действащо предприятие

Консолидирания междинен финансов отчет е изготвен на принципа на действащо предприятие, който предполага, че Групата ще продължи дейността си в обозримо бъдеще. Бъдещата дейност на Групата зависи от бизнес средата, както и от обезпечаването на финансиране от страна на настоящите и бъдещи собственици и инвеститори. Ако стопанските рискове бъдат подценени и дейността на Групата бъде затруднена или прекратена, а съответните активи продадени, следва да бъдат извършени корекции, за да се намали балансовата сума на активите до тяхната ликвидационна стойност, да се начислят евентуални бъдещи задължения и да се извърши рекласификация на дълготрайните активи и дългосрочните пасиви като краткотрайни такива. Съгласно нашия анализ, считаме, че не са констатирани нарушения на принципа за действащо предприятие. Като се има предвид оценката на очакваните бъдещи парични потоци, управлението на Групата счита, че е подходящо финансовите отчети да бъдат изготвени на база на принципа на действащото предприятие.

Към датата на изготвяне на Отчета няма решение за реструктуриране на Групата.

2.5 Счетоводни преценки

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети, изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите и на оповестяването на условните вземания и задължения към датата на отчета, респективно върху отчетените стойностни размери на приходите и разходите за отчетната година. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет. Счетоводната политика е прилагана систематично и е съпоставима с тази, прилагана през предходния отчетен период.

3. Дефиниция и оценка на елементите на финансовия отчет

3.1 Признаване на приходи и разходи

Групата е избрала да представи всички статии на приходи и разходи, признати през периода в единен Отчет за всеобхватния доход. В Отчета за всеобхватния доход за периода Групата класифицира разходите си според същността им.

Приходите и разходите за дейността са начислявани в момента на тяхното възникване, независимо от паричните постъпления и плащания. Отчитането и признаването на приходите и разходите се извършва при спазване на изискването за причинна и следствена връзка между тях.

Приходите от продажба на продукцията се признават в момента, когато рисковете и изгодите от собствеността върху продукцията са прехвърлени на купувача и разходите във връзка със сделката могат да бъдат надеждно измерени.

Приходите от услуги се признават, като се отчита етапа на завършеност на сделката към края на периода, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на предоставените активи или услуги, нетно от косвени данъци (данък добавена стойност) и предоставени отстъпки.

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Финансовите разходи се състоят от лихвени разходи по заеми и финансов лизинг, банкови такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции.

Разходите за бъдещи периоди (предплатени разходи) се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Приходите и разходите за лихви се начисляват на времева база при съблюдаване на дължимата сума по главницата и приложимия лихвен процент.

3.2 Разходи по заеми

Разходите по заеми, които могат пряко да се отнесат към придобиването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират като част от стойността на този актив през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Отговарящ на условията актив е актив, който изисква значителен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Останалите разходи по заеми се признават като разход за периода в който са възникнали, в отчета за доходите чрез използване на метода на ефективния лихвен процент.

3.3 Данъчно облагане

Съгласно българското данъчно законодателство Групата дължи данък върху печалбата, в размер на 10%.

Разходът за данък представлява сумата от текущите и отсрочените данъци.

Отсрочените данъци се осчетоводяват за всички временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната преносна стойност към датата на финансовия отчет като се ползва балансовият метод на задълженията. Задълженията по отсрочени данъци се признават по отношение на всички облагаеми временни разлики, а активите по отсрочени данъци се признават до степента, до която е вероятно да има бъдеща облагаема печалба, срещу която да могат да се използват намаляемите временни разлики.

Отсрочените данъци се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, когато активът се реализира или пасивът се уреди. Отсрочените данъци се признават в печалбата или загубата, освен в случаите, когато възникват във връзка операция или събитие, което е признато, в същия или друг период, извън печалбата или загубата в друг всеобхватен доход или директно в

собствен капитал. В този случай и отсроченият данък се посочва директно за сметка на друг всеобхватен доход или собствен капитал, без да намира отражение в печалбата или загубата. Отсрочените данъчни активи и пасиви се представят нетно, ако подлежат на единен режим на облагане.

3.4 Имоти, машини, съоръжения и оборудване

Първоначално оценяване

При първоначалното им придобиване имотите, машините, съоръженията и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Придобит от Групата материален актив се признава в групата на имоти, машини, съоръжения и оборудване, когато се очаква той да бъде използван в дейността на Групата (в процеса на производство, за предоставянето на други услуги или за административни цели) за период по-дълъг от една година.

Когато в имотите, машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот те се отчитат отделно.

Групата е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи, независимо че притежават характеристиките на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им. Тази промяна се третира като промяна в счетоводната преценка и следователно активи с цена на придобиване под този праг, закупени в предходни периоди продължават да се третират като дълготрайни активи.

Преносните стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че тази стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната преносна стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход, освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер, като тогава превишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща оценка на имотите, машините, съоръженията и оборудването, с изключение на земите, е моделът на цената на придобиване по МСС 16, т.е. имотите, машините, съоръженията и оборудването са представени по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка. Земите се оценяват по справедлива стойност.

Методи на амортизация

Групата използва “линеен метод” на амортизация на имотите, машините, съоръженията и оборудването (дълготрайните материални активи). Амортизирането на активите започва от началото на следващия месец, в който са въведени в експлоатация. Амортизация не се начислява за земи, напълно амортизирани активи и активи в процес на придобиване.

Амортизацията на имотите, машините, съоръженията и оборудването се начислява за срока на очаквания им полезен живот по линейния метод. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване, като се използват следните годишни амортизационни норми:

По групи активи са определени следните полезни срокове:

Сгради и подобрения на сгради	от 25 години до 100 години
Машини и оборудване -	от 5 до 25 години
Съоръжения	от 12 до 40 години
Транспортни средства	от 5 до 12 години
Офис обзавеждане	5 и 7 години

Компютърна техника

2,5, и 7 години

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонт и и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини, съоръжения и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от преносната стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Други последващи разходи се капитализират само когато се увеличава бъдещата икономическа изгода от актива и когато стойността му може да бъде надеждно оценена.

Обезценка на активи

Преносните стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата им стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите, бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност, като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в Отчета за всеобхватния доход, освен ако за дадения актив не е формиран преоценен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер и надвишението се включва като разход в Отчета за всеобхватния доход.

Когато загубата от обезценка впоследствие се възстанови, преносната стойност на актива се увеличава до преизчислената възстановима стойност, така че увеличената преносна стойност да не надвишава стойността, която би била определена, ако не е била призната загуба от обезценка на актива в предходни години. Възстановяването на загуба от обезценка се признава като приход веднага, освен ако съответният актив е отчетен по преоценена стойност, в който случай загубата от обезценка е за сметка на преоценения резерв.

3.5 Инвестиционни имоти

Групата не отчита инвестиционни имоти.

3.6 Нематериални активи

Нематериалните активи придобити от Групата и имащи ограничен срок на използване, се отчитат по модел “цена на придобиване”, намалена с натрупаната амортизация и натрупаните загуби от обезценка. Цената на придобиване представлява справедливата стойност на съответния актив към датата на придобиване и тя включва покупната стойност и всички други преки разходи по сделката. В техния състав са включени софтуер и лицензи.

В се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 5 г. до 10 г.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за доходите.

3.7 Инвестиции

Съгласно счетоводната политика на Групата инвестициите в други дружества се отчитат по цена на придобиване, намалена с евентуалната загуба от обезценка. Притежаваните от Групата дългосрочни инвестиции подлежат на преглед за обезценка към края на всеки отчетен период. При установяване на условия за обезценка се определя нейния размер и същата се отразява в Отчета за всеобхватния доход.

3.7.1 Инвестиции в дъщерни предприятия

Групата класифицира като инвестиции в дъщерни предприятия притежаваните от него акции и дялове в други дружества, над които упражнява контрол. Приема се, че е налице контрол, когато Групата :

- притежава пряко или косвено чрез дъщерни предприятия, повече от половината от правата на глас в дадено предприятие;
- притежава половината или по-малко от половината права на глас в предприятие и :
  - притежава власт над повече от половината права на глас по силата на споразумение с други инвеститори;
  - притежава властта да управлява финансовата и оперативната политика на предприятието по силата на устав или споразумение;
  - притежава властта да назначава или освобождава мнозинството от членовете на Съвета на директорите или еквивалентен ръководен орган и контролът над предприятието е чрез този съвет или орган; или
  - притежава властта да подава мнозинството от гласовете на заседания на Съвета на директорите или еквивалентен ръководен орган и контролът над предприятието е чрез този съвет или орган.

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции и дялове в дъщерни дружества се представят във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена със загубите от обезценки. Когато акциите на дъщерни дружества не се търгуват на фондови борси или продажбите са силно ограничени се прилагат алтернативни оценъчни методи за надеждно определяне на справедливата им стойност.

Притежаваните от Групата дългосрочни инвестиции подлежат на преглед за обезценка към края на всеки отчетен период. При установяване на условия за обезценка и се определи нейния размер, същата се отразява в отчета за доходите към “други доходи и загуби”.

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага “дата на търгуване” (дата на сключване на сделката).

Инвестициите в дъщерни дружества се отписват, когато настъпят правните основания за това.

Към 31.03.2017 г. Групата отчита инвестиции в дъщерни предприятия.

3.7.2 Инвестиции в асоциирани предприятия

Инвестициите в акции и дялове от капиталите на дружества, в които Групата има значително влияние се класифицират като инвестиции в асоциирани предприятия.

Значително влияние е правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на предприятието, в което е инвестирано, но не е контрол или съвместен контрол върху тази политика. Приема се, че значително влияние е налице, когато Групата притежава пряко или косвено (чрез дъщерни предприятия) 20 % или повече от гласовете в предприятието, в което е инвестирано, освен когато съществуват доказателства за противното.

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции и дялове в асоциирани дружества, се представят във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена със загубите от обезценки.

Аналогично и тези капиталови инструменти в повечето случаи не се търгуват на фондови борси или продажбите на акции на фондови пазари са минимални по размер, което обстоятелство затруднява надеждното определяне на справедливите им стойности на база на алтернативни оценъчни методи. Притежаваните от Групата дългосрочни инвестиции в асоциирани предприятия подлежат на преглед за обезценка към края на всеки отчетен период. При установяване на условия за обезценка и определяне на нейния размер, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход за периода.

При покупка и продажба на инвестиции в асоциирани дружества се прилага “дата на търгуване” (дата на сключване на сделката). Инвестициите в асоциирани дружества се отписват, когато настъпят правните основания за това.

Към 31.03.2017 г. Групата не отчита инвестиции в асоциирани предприятия.

3.8 Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойностна оценка от себестойността и нетната реализируема стойност. Себестойността на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до определеното им местоположение и подготовката им за употреба. Нетната реализируема стойност е очакваната продажна цена в нормална бизнес среда, намалена с очакваните разходи за довършителни дейности и разходите по продажбата. Тя се определя на база проучвания на пазара и експертна оценка.

Себестойността на готовата продукция (на извършените услуги) се формира от преките разходи за материали, труд и осигуровки, външни услуги, променливи и постоянни общопроизводствени разходи и други. Разпределението на променливите общопроизводствени разходи в себестойността на продукцията (услугите) се извършва на база прекия труд в отделните видове изделия (услуги). Постоянните общопроизводствени разходи се разпределят на рационална и постоянна основа.

Оценката на материалните запаси при тяхното изписване се извършва по средно-претеглена цена. За медицинските изделия и медикаменти се използва метода на конкретно определената стойност.

3.9 Нетекущи активи, държани за продажба

Нетекущите активи (или групи за отписване, включващи активи и пасиви), които се очаква да бъдат възстановени по-скоро основно чрез продажба, отколкото чрез използване, се класифицират като държани за продажба.

При първоначалната класификация като активи, държани за продажба, нетекущите активи се признават по по-ниската от преносната стойност и справедливата стойност, без разходите по продажбата.

Когато се очаква продажбата да бъде реализирана след повече от една година, Групата оценява разходите за продажбата по тяхната настояща стойност. Всяко увеличение в настоящата стойност на разходите за продажбата, което възниква в резултат на изтичането на времето, се представя в печалбата или загубата като финансови разходи.

3.10 Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

Финансовите активи и пасиви се признават в отчета за финансовото състояние, когато и само когато Групата стане страна по договорните условия на инструмента. Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние, след като договорните права за получаването на парични потоци са изтекли или активите са прехвърлени и трансферът им отговаря на изискванията за отписване, съгласно изискванията на МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване*. Финансовите

пасиви се отписват от отчета за финансовото състояние, когато и само когато са погасени – т.е. задължението, определено в договора е отпаднало, анулирано или срокът му е изтекъл.

При първоначалното им признаване финансовите активи (пасиви) се оценяват по справедлива стойност и всички разходи по сделката, в резултат на която възникват финансовите активи (пасиви), с изключение на финансовите активи (пасиви), отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

За целите на последващото оценяване, в съответствие с изискванията на МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване*, Групата класифицира финансовите активи и пасиви в следните категории: вземания и финансови пасиви оценени по амортизирана стойност. Класифицирането в съответната категория зависи от целта и срочността, с която е сключен съответния договор.

3.10.1 Вземания

Вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определими срокове за уреждане, които не се котират на активен пазар. В отчета за финансовото състояние на Групата активите от тази категория са представени като търговски и други вземания и парични средства.

Търговски и други вземания

След първоначалното им признаване търговските вземания се оценяват по амортизирана стойност, изчислена на база метода на ефективния лихвен процент, и намалена с евентуалната загуба от обезценка. Краткосрочните вземания не се амортизират. Загубата от обезценка се начислява в случай, че съществуват обективни доказателства като например значителни финансови затруднения на длъжника, вероятност длъжникът да изпадне в ликвидация и други, съгласно счетоводната политика.

Парични средства и парични еквиваленти

За целите на отчета за паричния поток паричните средства включват касовите наличности и разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е по-малък от 3 месеца. Отчета за паричните потоци за периода е изготвен по прекия метод, съгласно изискванията на МСС 7.

За целите на изготвянето на Отчета за паричните потоци:

- плащанията за лихви по получени заеми се включват в паричните потоци от финансова дейност;
- паричните потоци, свързани с получени кредити (главници), се включват като парични потоци използвани за финансова дейност;
- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се включва в стойността на актива и се представя в паричните потоци от инвестиционна дейност, когато актива се използва за извършване на освободени сделки.

Обезценка на финансови активи

Към датата на изготвяне на индивидуалните финансови отчети Ръководството на Групата прави преценка дали съществуват обективни индикации за обезценка на всички финансовите активи с изключение на финансовите активи отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата. Финансов актив се счита за обезценен само тогава, когато съществуват обективни доказателства, че в резултат на едно или повече събития, настъпили след първоначалното му признаване, очакваните парични потоци са намалели.

Загубата от обезценка на вземания, отчитани по амортизирана стойност, се изчислява като разлика между балансовата стойност и сегашната стойност на прогнозираните бъдещи парични потоци, дисконтирани по оригинален ефективен лихвен процент. Загубата от обезценка се признава в Отчета за всеобхватния доход. Тя се възстановява, ако последващото увеличение на възстановимата стойност може обективно да бъде обвързано с настъпване на събитие след датата, на която е била призната обезценката.

При оценката на събираемостта на вземанията ръководството прилага следните критерии:

- за вземанията от дъщерни предприятия – ръководството прави анализ на цялата експозиция от всяко дъщерно дружество с оглед преценка на реалната възможност за събирането им.
- Обезценка на вземанията не са извършени, ръководството счита, че не са налице условия за обезценка.

3.10.2 Финансови пасиви по амортизирана стойност

След първоначалното им признаване Групата оценява всички финансови пасиви по амортизирана стойност с изключение на: финансовите пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата; финансовите пасиви, възникнали, когато прехвърлянето на актив не отговаря на условията за отписване; договори за финансова гаранция, ангажименти за предоставяне на кредит с лихвен процент, по-нисък от пазарния. В отчета за финансовото състояние на Групата тези пасиви се представят като търговски и други задължения и задължения по лихвени заеми.

Търговски и други задължения

Търговските и други задължения са отразени по номинална стойност.

Лихвени заеми

Първоначално лихвените заеми се оценяват по справедливата стойност на получените финансови средства, а впоследствие по амортизирана стойност чрез използването на ефективен лихвен процент, който поради естеството на договорите съвпада с договорения лихвен процент. Амортизираната стойност се изчислява като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в Отчета за всеобхватния доход като “финансови приходи/разходи нетно” през периода на амортизация, с изключение на разходите по заеми, които могат пряко да се отнесат към придобиването, строителството или производството на един актив и се капитализират в себестойността на този актив.

Лихвените заеми се класифицират като текущи, когато следва да бъдат уредени в рамките на дванадесет месеца от края на отчетния период.

3.11 Лизинг

3.11.1 Финансов лизинг

Финансов лизинг е лизингов договор, който прехвърля по същество всички рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху актив.

Активите, придобити чрез финансов лизинг, се признават по по-ниската от тяхната справедлива стойност към датата на придобиване или настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя, се включват в стойността на актива. Съществуващото задължение към лизингодателя се представя в отчета за финансовото състояние на Групата като задължение по финансов лизинг.

Лизинговите плащания се разделят между лихвени плащания и плащания по главница, така че да се получи постоянен лихвен процент върху остатъчното задължение по лизинга.

Финансовият лизинг поражда амортизационен разход за амортизируемите активи, както и финансов разход за всеки отчетен период. Амортизационната политика по отношение на амортизируемите наети активи е съобразена с тази по отношение на собствените амортизируеми активи.

За целите на представянето на финансовите инструменти по категории, определени в съответствие с МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване*, задълженията по финансов лизинг се класифицират в категорията финансови пасиви по амортизирана стойност.

3.11.2 Оперативен лизинг

Разходите за наети активи по договори за оперативен лизинг се признават в печалбата или загубата на линейна база за срока на договора. Сумарната изгода от получените стимули се признава като намаление на разходите за наем за периода на лизинговия договор на линейна база.

Приходите, реализирани от отдадени по договори за оперативен лизинг активи се признават в печалбата или загубата на линейна база за срока на договора. Първоначалните разходи, пряко свързани със сключването на лизинговия договор, се капитализират в стойността на актива и се признават като разход на линейна база за срока на лизинговия договор.

3.11.3 Продажба с обратен лизинг

Сделката за продажба с обратен лизинг е свързана с продажбата на актив и обратното наемане на същия актив. Счетоводното третиране на продажба с обратен лизинг зависи от вида на съответния лизингов договор и от същността на сделката.

Ако резултатът от обратния лизинг е финансов лизинг, сделката е средство за предоставяне на финансиране от лизингодателя на лизингополучателя, като активът се явява обезпечение. Всяко превишение на прихода от продажбата над балансовата стойност не се признава незабавно като доход във финансовите отчети на продавача лизингополучател. Вместо това то се разсрочва и амортизира през целия срок на лизинговия договор.

Ако обратният лизинг е финансов лизинг, сделката е средство за предоставяне на финансиране от лизингодателя на лизингополучателя, като активът се явява обезпечение. По тази причина превишението на прихода от продажбата над балансовата стойност не се разглежда като доход. Това превишение се разсрочва и амортизира през целия срок на лизинговия договор.

Ако съгласно условията на договора за финансов лизинг няма промяна в правата за използване на актива от продавача/лизингополучателя преди и след сделката, то тя е извън обхвата на МСС 17 *Лизинги* и по същество представлява финансиране. В този случай, получените постъпления от сделката се представят като задължения по лихвени заеми в отчета за финансовото състояние, а извършените от лизингополучателя преки разходи по сделката се разсрочват за периода на лизинговия договор.

3.12 Акционерен капитал и резерви

Акционерният капитал на Групата е представен по историческа цена в деня на регистрирането му и отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава Групата е длъжно да формира и законов резерв “фонд Резервен”, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, по решение на общото събрание;
- други източници, предложени от Съвета на директорите и одобрени от Принципала, които не противоречат на изискванията на Търговския закон;

Средствата от фонд резервен могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Преоценъчният резерв е формиран от положителната разлика между преносната стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датите на извършване на преоценките. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв. Преоценъчният резерв се прехвърля към “натрупани печалби”, когато активите напуснат патримониума на Групата.

3.13 Пенсионни и други задължения към персонала